

Starptautiskās privāttiesības Eiropas Savienības skatījumā

Private International Law in View of the European Union

Dr. iur. Irēna Kucina

LU Juridiskā fakultāte

Starptautisko un Eiropas tiesību zinātņu katedras lektore

E-pasts: irena.kucina@inbox.lv, tālrunis: 67034554

Šā raksta mērķis ir vērst uzmanību uz to, kādus starptautisko privāttiesību jautājumus ietekmē ES tiesību aktu kopums, kāda ir šo tiesību aktu kopuma mijiedarbība ar Latvijas nacionālo regulējumu un kas būtu jā dara Latvijā starptautiskās privāttiesību bāzes pilnveidošanai un doktrīnas veidošanai, jo tieši nacionālā mēroga starptautiskās privāttiesības Latvijas kontekstā bija un paliek ļoti vājas.

Atslēgvārdi: starptautiskās privāttiesības, starptautiskais civilprocess, kolīziju normas, pārrobežu jurisdikcija, nolēmumu atzišana un izpilde.

Saturs

<i>Ievads</i>	91
<i>ES tiesību kopums starptautiskajās privāttiesībās</i>	92
<i>ES tiesību kopuma starptautiskajās privāttiesībās piemērotājs Latvijā</i>	94
<i>ES tiesību kopuma mijiedarbība ar Latvijas nacionālo regulējumu starptautiskajās privāttiesībās</i>	95
<i>Nacionālās bāzes pilnveidošana starptautisko privāttiesību jautājumos</i>	96
<i>Izmantoto avotu saraksts</i>	97
<i>Atsauces</i>	99
<i>Summary</i>	100

Ievads

Var droši apgalvot, ka starptautisko privāttiesību joma pārrobežu civillietās un ģimenes lietās Latvijā kopš iestāšanās Eiropas Savienībā (turpmāk – ES) ir ietekmēta, papildināta un uzlabota. Līdz 2004. gada 1. maijam Latvijā starptautisko privāttiesību jautājumus regulēja tikai dažas starptautiskās konvencijas¹, Latvijai saistošie divpusējie (trīspusējie) tiesiskās palīdzības līgumi, kas ir noslēgti ar Igauniju, Lietuvu, Krieviju, Ukrainu, Baltkrieviju, Moldovu, Poliju, Uzbekistānu un Kirgīziju, Civillikuma Ievads² un Civilprocesa F daļa „Nobeiguma noteikumi”³, bet pēc 2004. gada 1. maija lielākoties Latvijas starptautisko privāttiesību bāzi veido ES regulas vairākos tiesību jautājumos. Šo regulu skaits ir pietiekami liels un turpina arvien pieaugt.

Par starptautiskajām privāttiesībām autore šajā rakstā apzīmē gan kolīziju normas jeb piemērojamos tiesību aktus (*applicable law*), gan arī starptautisko civilprocesu, kas savukārt attiecas uz jautājumiem, piemēram, par pārrobežu jurisdikciju,

ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes nolēmumu atzīšanu vai izpildi, dokumentu izsniegšanu un pierādījumu iegūšanu ārvalstīs, gan arī bērnu pārrobežu prettiesiskas aizvešanas vai aizturēšanas civiltiesiskos aspektus.

Arī indivīdi vairāk ir sākuši apzināties pastāvošo regulējumu, un ir vērojams, ka pieaug tiesvedību ar pārrobežu elementa esamību skaits. Piemēram, statistikas pārskats par civillietām pirmajā instancē Latvijas tiesās 2009. gadā liecina, ka ir 58 pabeigtas lietas par ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanu un izpildi Latvijas teritorijā,⁴ bet apelācijas instancē tās ir 10 lietas.⁵ Savukārt bērnu pārrobežu prettiesiskas aizvešanas vai aizturēšanas regulējuma īpatnības tika apzinātas tikai no 2004. gada, kaut arī Hāgas Konvencija par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem⁶ Latvijā stājās spēkā 2002. gada 1. februārī.⁷ Diemžēl informācija par starptautisko privāttiesību piemērošanu Latvijas tiesās ir nepilnīga, piemēram, nav pieejama informācija par to, cik daudzos gadījumos ir piemērots ārvalsts likums Latvijas tiesās, cik gadījumos prasība ir pamatota uz vienu vai otru regulu. Arī par ārvalsts nolēmumu atzīšanu un izpildi statistika ir vispusīga, tā aptver dažāda veida pieteikumus, proti, arī tos, kas iesniegti par ES dalībvalsts un trešās valsts tiesas spriedumu atzīšanu un izpildi Latvijā. Tomēr, neskatoties uz detalizētas statistikas neesamību Latvijā starptautisko privāttiesību piemērošanas jautājumos, neapšaubāmi pārrobežu lietu skaits Latvijā tikai pieaugs, ņemot vērā personu mobilitāti un straujo tehnoloģiju attīstību.

Par to, ka ES starptautisko privāttiesību kopums šobrīd ir Latvijas starptautisko privāttiesību bāzes stūrakmens, liecina ne vien vairākkārt veiktie grozījumi nacionālajos tiesību aktos, bet arī Latvijas augstskolās veiktās apmācības. Līdz iestāšanās ES mācība par starptautiskajām privāttiesībām aprobežojās ar mācību par kolīziju tiesībām, bet šobrīd studijuursos arvien lielāka uzmanība tiek pievērsta ES starptautisko privāttiesību kopumam un tā piemērošanai.

ES tiesību kopums starptautiskajās privāttiesībās

Starptautiskajās privāttiesībās pārrobežu civillietās un ģimenes lietās ES pastāv vairāki tiesību akti, kas noteic, kuras dalībvalsts tiesām ir kompetence (jurisdikcija) skatīt pārrobežu strīdus, piemēram, par parāda piedziņu, laulības šķiršanu, vecāku atbildību, uzturlīdzekļu piedziņu. ES regulējums arī noteic kārtību un nosacījumus, kā vienā dalībvalstī pieņemtu spriedumu var atzīt un izpildīt citā dalībvalstī.

Viena no galvenajām ES regulām pārrobežu civillietās, kas paredz noteikumus par pārrobežu jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi, ir Padomes 2000. gada 22. decembra Regula Nr. 44/2001 (EK) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās,⁸ kas pazīstama ar nosaukumu „Briseles I Regula”. Tās piemērošana attiecas gan uz līgumstrīdiem, gan strīdiem, kas izriet no neatļautas darbības, kā arī no patērētāju, apdrošināšanas, darba tiesiskajām attiecībām.

Savukārt 2003. gada 27. novembra Padomes Regula Nr. 2201/2003 (EK) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas Nr. 1347/2000 (EK) atcelšanu⁹ papildina Briseles instrumentu saimi,¹⁰ bet tikai pārrobežu ģimenes tiesību jautājumos. Tāpēc Regula ir pazīstama ar nosaukumu „Briseles IIbis Regula” vai „Briseles IIa Regula”. Briseles IIbis Regula ir viens no būtiskākajiem tiesiskās sadarbības instrumentiem pārrobežu ģimenes tiesību jomā. Regula attiecas uz trim būtiskiem pārrobežu ģimenes tiesību jautājumiem: laulības lietām – pārrobežu laulības šķiršanas, laulāto atšķiršanas¹¹ vai laulības neesamības lietām; lietām par vecāku atbildību – pārrobežu aizgādības vai aizbildnības un saskarsmes lietām; bērnu pārrobežu prettiesisku aizvešanu vai aizturēšanu.

No 2011. gada 18. jūnija pārrobežu jautājumus par uzturēšanas saistībām regulē Padomes 2008. gada 18. decembra Regula Nr. 4/2009 (EK) par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās.¹² Līdz 2011. gada 18. jūnijam ES pārrobežu uzturēšanas saistību jautājumus, proti, pārrobežu jurisdikciju, spriedumu atzīšanu un izpildi regulēja Briseles I Regula, tomēr tika uzskatīts, ka, neskatoties uz Briseles I Regulas noteikumiem uzturēšanas saistību jautājumos, turpināja pastāvēt šķēršļi vieglai, ātrai un efektīvai uzturēšanas saistību piedziņai Eiropas Savienībā.¹³ Tāpēc līdz ar Regulas Nr. 4/2009 pieņemšanu un piemērošanu, pirmkārt, nosakot vienotus un saskaņotus lietu piekritības un piemērojamā likuma noteikumus, tiek veicināta tiesiskā noteiktība. Otrkārt, tiek paredzēts, ka uzturēšanas līdzekļu kreditoram ir iespēja vienā dalībvalstī vienkārši iegūt spriedumu, kas ir automātiski izpildāms kādā citā dalībvalstī bez jebkādām formalitātēm. Treškārt, tiek izveidots dalībvalstu sadarbības mehānisms, kas ļauj dalībvalstu centrālajām iestādēm palīdzēt uzturēšanas līdzekļu kreditoriem un parādniekiem izmantot savas tiesības. Ceturtkārt, tiek paredzēta labvēlīga juridiskās palīdzības sistēma. Piektkārt, tiek nodrošināta piedziņas regularitāte un efektivitāte.

Piemērojamo tiesību aktu (kolīziju normu) jautājumi arī tiek risināti ar vairākiem ES tiesību instrumentiem. Piemēram, lai atbildētu uz jautājumu, kuras valsts likums ir piemērojams līgumsaistību jautājumos, ir piemērojama Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regula (EK) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I).¹⁴ Savukārt, lai noteiktu piemērojamo likumu ārpuslīgumiskām saistībām, ir piemērojama Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. jūlija Regula (EK) Nr. 864/2007 par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām (Roma II).¹⁵ Arī laulības šķiršanai piemērojamos tiesību aktus kopš 2012. gada 21. jūnija regulēs Padomes 2010. gada 20. decembra Regula Nr. 1259/2010 (ES), ar kuru īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai.¹⁶ Ar Padomes 2008. gada 18. decembra Regulas Nr. 4/2009 (EK) par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās¹⁷ palīdzību varēs noteikt, kuras valsts likums ir piemērojams uzturēšanas saistību lietās.

Lai atvieglotu un padarītu efektīvāku parādu piedziņu ES dalībvalstīs, ES ir pieņemti vairāki tiesību akti, kas paredz dažādas vienkāršotas un ātras procedūras naudas prasījumiem pārrobežu civillietā vai komercietā. Tā, piemēram, ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Regulu Nr. 805/2004 (EK), ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem,¹⁸ tiek radīts process attiecībā uz Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem par konkrētas naudas summas samaksu. Ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. jūlija Regulu Nr. 861/2007 (EK), ar ko izveido Eiropas procedūru maza apmēra prasībām¹⁹ (turpmāk – Regula 861/2007), rada Eiropas procedūru maza apmēra prasībām ar prasības summu ne lielāku par EUR 2 000. Savukārt ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Regulu Nr. 1896/2006 (EK), ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru,²⁰ rada procesu par naudas prasījumu, kas sākas līdz ar pieteikuma Eiropas maksājuma rīkojumam iesniegšanu tiesā, un, ja atbildētājs pret pieteikumu Eiropas maksājuma rīkojumam neceļ iebildumus, noslēdzas ar šā rīkojuma automātisku izpildi.

Pārrobežu dokumentu izsniegšanā un pierādījumu iegūšanā veiksmīgi turpina darboties divas regulas, proti, Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13. novembra Regula (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpus tiesas civillietu vai komercietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (dokumentu izsniegšana), ar ko atceļ

Padomes Regulu (EK) Nr. 1348/2000²¹ un Padomes 2001. gada 28. maija Regulu (EK) Nr. 1206/2001 par sadarbību starp dalībvalstīm pierādījumu iegūšanā civillietās un komerclietās.²²

Arī bērnu pārrobežu prettiesiskas aizvešanas vai aizturēšanas civiltiesisko aspektu joma ietilpst starptautisko privāttiesību jomā, jo tā pēc savas būtības skar gan jautājumus no starptautiskā civilprocesa viedokļa, gan arī no piemērojamā likuma viedokļa. Šos jautājumus ES regulē jau iepriekš pieminētā Briseles IIbis Regula un Hāgas 1980. gada 25. oktobra konvencija par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem.

Tā ir lielākā daļa, uz ko attiecas spēkā esošs ES starptautisko privāttiesību kopums. Bet tas nenozīmē, ka darbs pie starptautisko privāttiesību attīstības ES ir apstājies. Tas tikai uzņēm apgriezienus, par ko liecina vairākas jaunas iniciatīvas šajā tiesību jomā:

- ♦ priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, lēmumu un autentisku aktu atzīšanu un izpildi mantošanas jomā un par Eiropas mantojuma apliecības izveidi;²³
- ♦ priekšlikums Padomes regulai par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi laulāto mantisko attiecību lietās;²⁴
- ♦ priekšlikums Padomes regulai par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi lietās par reģistrētu partnerattiecību mantiskajām sekām;²⁵
- ♦ priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās,²⁶ ar ko tiks pārskatīta un pilnveidota Briseles I Regula;
- ♦ priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par aizsardzības pasākumu savstarpēju atzīšanu civillietās;²⁷
- ♦ priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu, lai atvieglotu pārrobežu parādu piedziņu civillietās un komerclietās.²⁸

ES tiesību kopuma starptautiskajās privāttiesībās piemērotājs Latvijā

ES tiesību kopuma starptautiskajās privāttiesībās piemērošana Latvijā attiecas ne tikai uz tiesām, bet arī uz bāriņtiesām, tiesu izpildītājiem un notāriem.

Eiropas Savienības Tiesa (turpmāk – EST) atzina, ka atsevišķās dalībvalstīs vecāku atbildības jautājumi tiek piešķirti administratīvajām iestādēm, uz kurām attiecināmas publiskās tiesības. Tas, savukārt, nevar ietekmēt Briseles IIbis Regulas piemērojamību.²⁹ Tas nozīmē, ka Latvijas gadījumā arī bāriņtiesas ir iesaistītas Briseles IIbis Regulas piemērošanā, ciktāl bāriņtiesu kompetencē esošie jautājumi ietilpst Briseles IIbis Regulas darbības jomā. Piemēram, lai izlemtu jautājumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, par bērna aprūpes tiesību atņemšanu un atjaunošanu, par vecāku domstarpībām bērna aprūpes un aizgādības jautājumos, pārrobežu jurisdikciju noteic Briseles IIbis Regula.³⁰

Ar 2011. gada 1. februāri bezstrīdus laulības šķiršanas lietas Latvijā var izskatīt arī notāri, nevis tikai tiesas. Tas nozīmē, ka ES pieņemtie tiesību instrumenti laulības šķiršanas lietās attiecībā uz jautājumiem, kas skar pārrobežu jurisdikciju (Briseles IIbis Regula) un kas tuvākajā laikā skars arī piemērojamo likumu (Regula Nr. 1259/2010), vienlīdz attiecas arī uz notāriem. Līdz ar to arī jebkuram Latvijā notāram, tāpat kā jebkuram Latvijā tiesnesim, jābūt kompetentam ES regulējuma piemērošanā.

Arī tiesu izpildītāji arvien biežāk saskaras ar ES regulējuma tiešo piemērošanu. Tā šobrīd spriedums par saskarsmes tiesībām³¹ un spriedums par bērna atpakaļatdošanu izcelsmes valstij pēc bērna nolaupišanas,³² spriedums, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu,³³ spriedums, kas pieņemts Eiropas procedūrā maza apmēra prasībām,³⁴ Eiropas maksājuma rīkojums³⁵ ir automātiski izpildāms ES dalībvalstīs. Tas nozīmē, ka jebkurā dalībvalstī kompetentās iestādes saskaņā ar attiecīgo ES tiesību aktu var izdot Eiropas līmeņa izpildu dokumentu, kas automātiski var nonākt pie tiesu izpildītāja izpildu darbību uzsākšanai bez atzīšanas un izpildāmības pasludināšanas mehānisma piemērošanas.

ES tiesību kopuma mijiedarbība ar Latvijas nacionālo regulējumu starptautiskajās privāttiesībās

Regulas ir tieši piemērojams ES tiesību akts. Tāpēc sākotnēji var likties, ka grozījumi vai papildinājumi nacionālajā regulējumā nav nepieciešami un var iztikt vien ar regulu normu piemērošanu. Taču tas tā nav, un bez attiecīgiem grozījumiem vai papildinājumiem nacionālajā regulējumā praktiķiem var rasties sarežģījumi un pat neizpratne par attiecīgo normu piemērošanu. Turklāt atsevišķos gadījumos regulas pat paredz noteikumus,³⁶ kas dalībvalstīm ir jāievieš ar savām nacionālajām normām. Piemēram, Briseles IIbis Regulas 47. panta 1. punkts paredz, ka ārvalsts nolēmuma izpildes regulējumu nosaka izpildes dalībvalsts tiesību akti. Regulas var atstāt kādu jautājumu arī noregulētu, attiecīgi pieļaujot dalībvalsts nacionālo normu piemērošanu. Tā, piemēram, Briseles IIbis Regulas III nodaļa neparedz, cik ilgā laikā dalībvalsts tiesai ir jāpieņem lēmums par pieteikumu par ārvalsts nolēmuma atzīšanu vai izpildāmības pasludināšanu. Līdz ar to šos terminus noteic katras dalībvalsts nacionālais procesuālais regulējums. Taču regulas vietām var pilnībā aizstāt nacionālā regulējuma piemērošanu. Piemēram, Briseles I Regulā paredzētie nolēmuma neatzīšanas pamati³⁷ ir izsmēloši un nepieļauj Civilprocesa likumā paredzēto neatzīšanas pamatu³⁸ piemērošanu.

Piemērojamo tiesību aktu jeb kolīziju normu jautājumi, kas noregulēti ES, tieši ietekmē Latvijas Civillikuma Ievada piemērošanu. Piemēram, lai noteiktu, kuras valsts likums ir piemērojams par piegādes līguma nepienācīgu izpildi, nav piemērojams Civillikuma Ievada 19. pants, bet Roma I Regulā paredzētās kolīziju normas.

Būtiski atzīmēt, ka regulas prevalē pār tām konvencijām, kas noslēgtas starp divām vai vairākām dalībvalstīm un attiecas uz jautājumiem, kas ietilpst regulu piemērošanas jomā.³⁹ Latvijas gadījumā tas nozīmē, ka regulas lielā daļā aizstāj trīspusējo 1992. gada 11. novembra Līgumu par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām starp Latvijas Republiku, Igaunijas Republiku un Lietuvas Republiku⁴⁰ un 1994. gada 23. februāra Līgumu starp Latvijas Republiku un Polijas Republiku par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes, darba un krimināllietās.⁴¹ Tomēr gan minētais Latvijas, Lietuvas un Igaunijas, gan Latvijas–Polijas līgums joprojām ir piemērojams, taču tikai tajos jautājumos, kas neietilpst regulu piemērošanas jomā. Tā, piemēram, šie starptautiskie līgumi ir piemērojami ar adopciju saistītos jautājumos, laulāto mantas sadales vai citos laulāto mantisko attiecību jautājumos utt.

Vēl būtiski atzīmēt EST lomu ES tiesību kopuma starptautiskajās privāttiesībās interpretācijā. EST var sniegt kāda jēdziena autonomu interpretāciju, lai tiktu sasniegta ES tiesību vienota piemērošana, autonoma un vienveidīga interpretācija, pamatojoties uz attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķiem un sistēmu, nevis uz katras dalībvalsts nacionālās tiesību sistēmas īpatnībām. Tas nozīmē, ka dalībvalstis šāda jēdziena

interpretācijā nevar vairs pamatoties uz savām nacionālajām tiesību normām vai tiesu prakses atziņām, interpretējot to. Autonomā jēdziena interpretācija ir nepieciešama, lai visās ES dalībvalstīs tiktu sasniegts vienots mērķis ES tiesību aktu interpretācijā. Tā, piemēram, EST konsekvēnti ir paudusi viedokli, ka jēdziens „civillietas un komercietas” ir iztulkojams autonomi.⁴² Līdzīgu nostāju EST ir paudusi par jēdzienu „lietas, kas attiecas uz līgumiem” Briseles I Regulas piemērošanas nolūkos.⁴³ Attiecībā uz pārrobežu ģimenes tiesību jautājumiem EST noteica, ka jēdziens „bērna pastāvīgā dzīvesvieta” ir iztulkojams autonomi Briseles IIbis Regulas piemērošanas izpratnē.⁴⁴

Nacionālās bāzes pilnveidošana starptautisko privāttiesību jautājumos

Protams, kāds var apgalvot, ka ES regulējums starptautisko privāttiesību jautājumos pārņem un nosedz gandrīz visas tiesību jomas un vairs nav vietas nacionālajam regulējumam starptautisko privāttiesību jautājumos. Taču autore nepiekrīt šādam viedoklim vairāku apsvērumu dēļ. Pirmkārt, nacionālās starptautiskās privāttiesības ir nepieciešamas tajos jautājumos, kur ES regulējums nedarbojas vai netiek nosegts. Otrkārt, ES regulējums arī nav mūžīgs, tas var mainīties. Treškārt, lai veidotu Latvijas interesēm atbilstošu politiku Briselē, piemēram, ES Padomes darba grupās vai Hāgā, Hāgas Starptautisko privāttiesību konferences speciālajās komitejās, ir nepieciešams izvērst, pārdomāts, stabils regulējums starptautisko privāttiesību jautājumos nacionālā mērogā. Autores viedoklis sakrīt ar juridiskajā literatūrā izskanējušu viedokli. Tā, piemēram, *Dr. habil. iur. J. Bojārs*,⁴⁵ *Mg. iur. B. Rudevska*⁴⁶ un *Dr. iur. I. Kačevska*⁴⁷ atzīst, ka Latvijas starptautiskās privāttiesības ir nepilnīgas, tāpēc Latvijā nav diskusijas un doktrīnas šajos jautājumos.

Neizvēršot jautājumu plašumā, autore var minēt tikai dažus piemērus, kur ir nepieciešams uzlabojums starptautisko privāttiesību jomā.

Piemēram, Latvijas notāram, izšķirot laulību starp Latvijas pilsoni un Norvēģijas pilsoni, var nākties piemērot Norvēģijas likumu laulības šķiršanai, ja, piemēram, puses būs vienojušās par šāda likuma piemērošanu. Taču rodas jautājums, vai Latvijas notārs ir gatavs ārvalsts likuma piemērošanai? Vai šobrīd pastāv regulējums, kā notārs var noskaidrot ārvalsts likuma saturu, kā var pārliecināties par tā spēkā esamību un patiesumu? Atbilde uz šo jautājumu Latvijas tiesību aktos pagaidām nav atrodamā. Arī regulējums attiecībā uz ārvalsts likuma satura piemērošanu Latvijas tiesās ir neregulēts nepilnīgi.⁴⁸ Nenoliedzami, ES regulējums nosedz lielāko daļu no jautājumiem starptautisko privāttiesību jomā, taču, kā tika minēts iepriekš, daudzi jautājumi ir atstāti valstu nacionālā regulējuma ziņā. Tā, piemēram, Roma II Regula neatrisina, kuras valsts likums piemērojams ārpuslīgumiskām saistībām, kas izriet no privātās dzīves un personas tiesību aizskārumiem, tostarp no goda aizskaršanas un neslavas celšanas,⁴⁹ Roma I Regula no darbības jomas izslēdz jautājumus par fizisko personu juridisko statusu un tiesībspēju un rīcībspēju utt.

Ar nožēlu jāteic, ka 2010. gadā Ministru kabinets⁵⁰ ir atzinis par spēku zaudējušu Ministru kabineta 2006. gada 3. novembra rīkojumu Nr. 859 „Par Konceptiju par starptautisko privāttiesību nacionālo regulējumu”,⁵¹ kas paredzēja jauna Starptautisko privāttiesību likuma izstrādi, ietverot tajā vispārīgās starptautisko privāttiesību normas, likumu kolīziju normas un starptautiskās piekritības normas. Iespējams, jauna Starptautisko privāttiesību likuma izstrāde izrādījās pārāk ambiciozs mērķis, ņemot vērā ES tiesību arvien pieaugošo ietekmi uz nacionālajām tiesībām starptautisko privāttiesību jautājumos, taču nenoliedzami jebkādas aktivitātes starptautisko

privāttiesību jomā, vai tas būs atsevišķs likums vai grozījumi Civillikuma Ievadā, būtu atbilstošs solis starptautisko privāttiesību bāzes pilnveidošanā un doktrīnas attīstībā Latvijā. Autoresprāt, piemēram, Šveices, Beļģijas vai Igaunijas starptautisko privāttiesību likumu pārrakstīšana nebūtu atbilstošākais risinājums. Latvijas starptautisko privāttiesību bāzes pilnveidošanai tomēr būtu jāņem vērā Latvijas vajadzības, tiesību politika un intereses. Piemēram, nebūtu pamatoti uzlikt par pienākumu tiesai pašai studēt ārvalsts likumu, literatūru un judikatūru, ļaujot pusēm to iesniegt neierobežotā veidā un daudzumā. Jāsaprot, vai, piemēram, gadījumā, ja Latvijas pilsonis nevar atrisināt strīdu Arābu Apvienotajos Emirātos tāpēc, ka viņam nav prasījuma tiesības, ļaut viņam celt prasību Latvijas tiesā, ja viņu ar Latviju jau vairāk nekā 20 gadus nekas nesaista, izņemot pilsonību. Piemērojamais likums adopcijai, personas vārda, uzvārda noteikšanai un maiņai, personas statusa jautājumiem utt. noteikti būtu darba kārtībā starptautisko privāttiesību bāzes pilnveidošanai Latvijā.

Izmantoto avotu saraksts

Literatūra

1. I. Kucinas personīga saruna ar Latvijas Universitātes profesoru *Dr. habil. iur. J. Bojāru*, 2011.
2. *Kačevska, I.* Nedēļas jurists. *Jurista Vārds*, Nr. 45, 2010, 9. novembris.
3. *Kolomiņceva, J.* Ārvalsts likuma piemērošana civilprocesā. *Jurista Vārds*, Nr. 51, 2010, 21. decembris.
4. *Rudevska, B.* Starptautisko privāttiesību attīstības nepieciešamība Latvijā. *Jurista Vārds*, Nr. 27, 2005, 26. jūlijs.
5. Laulības šķiršana – Kopienas tiesību akti. Pieejams: http://ec.europa.eu/civiljustice/divorce/divorce_ec_lv.htm [sk. 10.05.2011.].

Normatīvie akti

1. Konvencija par pierādījumu iegūšanu ārvalstīs civillietās vai komercietās. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 43, 2009, 18. marts.
2. Konvencija par tiesas un ārpustiesas dokumentu izsniegšanu civillietās vai komercietās. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 43, 2009, 18. marts.
3. Konvencija par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, atzīšanu, izpildi un sadarbību attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu aizsardzības pasākumiem. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 125, 2002, 31. oktobris.
4. Hāgas konvencija par starptautiskās bērnu nolaušanās civiltiesiskajiem aspektiem. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 151, 2001, 23. oktobris.
5. Konvencija par ceļu satiksmes negadījumiem piemērojamo likumu. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 244, 2000, 30. jūnijs.
6. Briseles 1968. gada 27. septembra Konvencija par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komercietās. Briseles Konvencija (konsolidētā versija) to ES dalībvalstu valodās, kas bija dalībvalstis līdz 2004. gada 1. maijam, publicēta OV 1998. gada 26. janvārī C 27, 1.–33. lpp.
7. Līgums par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām starp Latvijas Republiku, Igaunijas Republiku un Lietuvas Republiku. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 259/261, 2000, 14. jūlijs.
8. Līgums starp Latvijas Republiku un Polijas Republiku par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes, darba un krimināllietās. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 19, 1995, 7. februāris.
9. Padomes 2010. gada 20. decembra Regula Nr. 1259/2010 (ES), ar kuru īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai. Publicēta OV 2010. gada 29. decembrī L 343, 10.–16. lpp.
10. Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regula (EK) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I). Publicēta OV 2008. gada 4. jūlijā L 177, 6.–16. lpp.
11. Padomes 2008. gada 18. decembra Regula Nr. 4/2009 (EK) par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās. Publicēta ES OV 2009. gada 10. janvārī L 7, 1.–79. lpp.
12. Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. jūlija Regula Nr. 861/2007 (EK), ar ko izveido Eiropas procedūru maza apmēra prasībām. Publicēta OV 2007. gada 31. jūlijā L 199, 1.–22. lpp.
13. Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. jūlija Regula (EK) Nr. 864/2007 par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām (Roma II). Publicēta OV 2007. gada 31. jūlijā L 199, 40.–49. lpp.

14. Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13. novembra Regula (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komercietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (dokumentu izsniegšana) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1348/2000. Publicēta OV 2007. gada 10. decembrī L 324, 79.–120. lpp.
15. Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Regula Nr. 1896/2006 (EK), ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru. Publicēta OV 2006. gada 30. decembrī L 399, 1.–32. lpp.
16. Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Regula Nr. 805/2004 (EK), ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem. Publicēta OV 2004. gada Īpašā izdevuma 19. nodaļas 7. sējumā 38.–62. lpp.
17. Padomes 2003. gada 27. novembra Regula Nr. 2201/2003 (EK) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas Nr. 1347/2000 (EK) atcelšanu. Publicēta OV 2004. gada Īpašā izdevuma 19. nodaļas 6. sējumā 243.–271. lpp.
18. Padomes 2001. gada 28. maija Regula (EK) Nr. 1206/2001 par sadarbību starp dalībvalstīm pierādījumu iegūšanā civillietās un komercietās. Publicēta OV 2004. gada Īpašā izdevuma 19. nodaļas 4. sējumā 121.–144. lpp.
19. Padomes 2000. gada 22. decembra Regula Nr. 44/2001 (EK) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās. Publicēta OV 2004. gada Īpašā izdevuma 19. nodaļas 4. sējumā 42.–64. lpp.
20. Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas kontu apklāšanas rīkojumu, lai atvieglotu pārrobežu parādu piedziņu civillietās un komercietās. COM(2011) 445 galīgā redakcija. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0445:FIN:LV:HTML>.
21. Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par aizsardzības pasākumu savstarpēju atzīšanu civillietās. COM(2011) 276 galīgā redakcija. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0276:FIN:LV:PDF> [sk. 10.06.2011.].
22. Priekšlikums Padomes regulai par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi laulāto mantisko attiecību lietās. COM(2011) 126 galīgā redakcija. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011PC0126:LV:HTML> [sk. 01.06.2011.].
23. Priekšlikums Padomes regulai par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi lietās par reģistrētu partnerattiecību mantiskajām sēkām. COM(2011) 127 galīgā redakcija. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011PC0127:LV:HTML> [sk. 01.06.2011.].
24. Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās. COM(2010) 748 galīgā redakcija/2. Pieejams: [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010PC0748\(01\):LV:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010PC0748(01):LV:HTML) [sk. 01.06.2011.].
25. Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, lēmumu un autentisku aktu atzīšanu un izpildi mantošanas jomā un par Eiropas mantojuma apliecības izveidi. COM(2009) 154 galīgā redakcija. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52009PC0154:LV:HTML> [sk. 01.06.2011.].
26. Priekšlikums Padomes regulai par piekritību, piemērojamo likumu, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās. COM(2005) 649 galīgā redakcija. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/lv/index.htm> [sk. 01.06.2011.].
27. Bāriņtiesu likums: LR likums. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 107, 2006, 7. jūlijs.
28. Civilprocesa likums: LR likums. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 326/330, 1998, 3. novembris.
29. Civillikums. Ievads: LR likums. *Ziņotājs*, Nr. 29, 1992, 30. jūlijs.
30. Ministru kabineta 2010. gada 14. aprīļa rīkojums Nr. 209 „Par aktualitāti zaudējušajiem attīstības plānošanas dokumentiem un Ministru kabineta rīkojumiem”. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 61, 2010, 16. aprīlis.
31. Ministru kabineta 2006. gada 3. novembra rīkojums Nr. 859 „Par Konceptiju par starptautisko privāttiesību nacionālo regulējumu”. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 177, 2006, 7. novembris.

Juridiskās prakses materiāli

Tiesu prakse (nolēmumi)

1. EST 2009. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-523/07 A., ECR, p. I-02805.
2. EST 2007. gada 27. novembra spriedums lietā C-435/06 C., ECR, p. I-10141.
3. EST 1993. gada 21. aprīļa spriedums lietā C-172/91 *Volker Sonntag v Hans Waidmann, Elisabeth Waidmann and Stefan Waidmann*, ECR, p. I-01963.
4. EST 1992. gada 17. jūnija spriedums lietā C-26/91 *Jakob Handte & Co. GmbH v Traitements Mécanochimiques des Surfaces SA*, ECR, p. I-3967.
5. EST 1988. gada 8. marta spriedums lietā 9/87 *SPRL Arcado v SA Haviland*, ECR, p. 1539.
6. EST 1980. gada 16. decembra spriedums lietā 814/79 *Netherlands State v Reinhold Rüffer*, ECR, p. 03807.

Citi materiāli

1. Statistikas pārskats par civillietām pirmajā instancē Latvijas tiesās 2009. gadā. Pieejams: <http://www.tiesas.lv/index.php?id=3227> [sk. 15.05.2011.].
2. Statistikas pārskats par civillietām apelācijas instancē apgabaltiesās 2009. gadā. Pieejams: <http://www.tiesas.lv/index.php?id=3229> [sk. 15.05.2011.].
3. Tieslietu ministrijas Tiesiskās sadarbības departamenta Bērnu lietu sadarbības nodaļas sniegtā informācija.

Atsauces

- ¹ Piemēram, Konvencija par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, atzišanu, izpildi un sadarbību attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu aizsardzības pasākumiem. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 125, 2002, 31. oktobris; Konvencija par ceļu satiksmes negadījumiem piemērojamo likumu. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 244, 2000, 30. jūnijs; Hāgas konvencija par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 151, 2001, 23. oktobris; Konvencija par pierādījumu iegūšanu ārvalstīs civillietās vai komercietās. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 43, 2009, 18. marts; Konvencija par tiesas un ārpus tiesas dokumentu izsniegšanu civillietās vai komercietās. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 43, 2009, 18. marts.
- ² Civillikums. Ievads: LR likums. *Ziņotājs*, Nr. 29, 1992, 30. jūlijs.
- ³ Civilprocesa likums: LR likums. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 326/330, 1998, 3. novembris.
- ⁴ Statistikas pārskats par civillietām pirmajā instancē Latvijas tiesās 2009. gadā. Pieejams: <http://www.tiesas.lv/index.php?id=3227> [sk. 15.05.2011.].
- ⁵ Statistikas pārskats par civillietām apelācijas instancē apgabaltiesās 2009. gadā. Pieejams: <http://www.tiesas.lv/index.php?id=3229> [sk. 15.05.2011.].
- ⁶ Hāgas konvencija par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 151, 2001, 23. oktobris.
- ⁷ Tieslietu ministrijas Tiesiskās sadarbības departamenta Bērnu lietu sadarbības nodaļas sniegtā informācija.
- ⁸ Publicēta OV 2004. gada Īpašā izdevuma 19. nodaļas 4. sējumā 42.–64. lpp.
- ⁹ Publicēta OV 2004. gada Īpašā izdevuma 19. nodaļas 6. sējumā 243.–271. lpp.
- ¹⁰ Briseles 1968. gada 27. septembra Konvencija par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komercietās. Briseles Konvencija (konsolidētā versija) to ES dalībvalstu valodās, kas bija dalībvalstis līdz 2004. gada 1. maijam, publicēta OV 1998. gada 26. janvārī C 27, 1.–33. lpp.
- ¹¹ Laulāto atšķiršanas institūts vairākās ES dalībvalstīs pastāv līdzās laulības šķiršanas institūtam, proti, laulības iziršanas gadījumā laulātajiem tajās dalībvalstīs, kurās pastāv gan laulāto atšķiršana, gan laulības šķiršana, ir iespēja izmantot vienu no tiem. Šāds institūts pastāv tādas dalībvalstīs kā Spānija, Malta, Portugāle, Apvienotā Karaliste, Īrija un citās valstīs. Minēto dalībvalstu regulējumā var atzīmēt kopīgas iezīmes, kas piemīt šim tiesību institūtam. Laulāto atšķiršana ir atsevišķs laulāto procesuālais statuss, ar kuru neizprot laulības šķiršanu, bet juridisku jeb formālu laulāto kopdzīves pārtraukšanu. Būtībā šis institūts ir vērstu uz laulības saglabāšanu. Tas nozīmē, ka laulātie pilnībā nesarauc laulības saites, bet pārtrauc laulāto kopdzīvi. Laulāto atšķiršana var notikt gan tiesā, gan citā iestādē, piemēram, dzimtsarakstu nodaļā. Pēc laulāto atšķiršanas laulātie var atjaunot laulību bez vajadzības noslēgt laulību no jauna vai šķirt laulību, bet nav tiesīgi stāties jaunā laulībā. Līdz ar laulāto atšķiršanu var tikt izlemti jautājumi par laulāto mantas sadali, vecāku atbildības jautājumi, kā arī uzturēšanas saistību jautājumi. (Laulības šķiršana – Kopienas tiesību akti. Pieejams: http://ec.europa.eu/civiljustice/divorce/divorce_ec_lv.htm [sk. 10.05.2011.]).
- ¹² Publicēta ES OV 2009. gada 10. janvārī L 7, 1.–79. lpp.
- ¹³ Priekšlikums Padomes regulai par piekritību, piemērojamo likumu, nolēmumu atzišanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās. COM(2005) 649 galīgā redakcija. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/lv/index.htm> [sk. 01.06.2011.].
- ¹⁴ Publicēta OV 2008. gada 4. jūlijā L 177, 6.–16. lpp.
- ¹⁵ Publicēta OV 2007. gada 31. jūlijā L 199, 40.–49. lpp.
- ¹⁶ Publicēta OV 2010. gada 29. decembrī L 343, 10.–16. lpp.
- ¹⁷ Publicēta ES OV 2009. gada 10. janvārī L 7, 1.–79. lpp.
- ¹⁸ Publicēta OV 2004. gada Īpašā izdevuma 19. nodaļas 7. sējumā 38.–62. lpp.
- ¹⁹ Publicēta OV 2007. gada 31. jūlijā L 199, 1.–22. lpp.
- ²⁰ Publicēta OV 2006. gada 30. decembrī L 399, 1.–32. lpp.
- ²¹ Publicēta OV 2007. gada 10. decembrī L 324, 79.–120. lpp.
- ²² Publicēta OV 2004. gada Īpašā izdevuma 19. nodaļas 4. sējumā 121.–144. lpp.

- ²³ COM(2009) 154 galīgā redakcija. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=C ELEX:52009PC0154:LV:HTML> [sk. 01.06.2011.].
- ²⁴ COM(2011) 126 galīgā redakcija. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=C ELEX:52011PC0126:LV:HTML> [sk. 01.06.2011.].
- ²⁵ COM(2011) 127 galīgā redakcija. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=C ELEX:52011PC0127:LV:HTML> [sk. 01.06.2011.].
- ²⁶ COM(2010) 748 galīgā redakcija/2. Pieejams: [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010PC0748\(01\):LV:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010PC0748(01):LV:HTML) [sk. 01.06.2011.].
- ²⁷ COM(2011) 276 galīgā redakcija. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0276:FIN:LV:PDF> [sk. 10.06.2011.].
- ²⁸ COM(2011) 445 galīgā redakcija. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0445:FIN:LV:HTML> [sk. 01.08.2011.].
- ²⁹ EST 2007. gada 27. novembra spriedums lietā C-435/06 C., ECR, p. I-10141, p. 45.
- ³⁰ Piemēram, Bāriņtiesu likuma 19., 22., 37. pants. Bāriņtiesu likums: LR likums. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 107, 2006, 7. jūlijs.
- ³¹ Briseles IIbis Regulas 41. panta 1. punkts.
- ³² Briseles IIbis Regulas 42. panta 1. punkts.
- ³³ Regulas 805/2004 20. panta 1. punkts.
- ³⁴ Regulas 861/2007 20. panta 1. punkts.
- ³⁵ Regulas 1896/2006 19. pants.
- ³⁶ Briseles IIbis Regulas 11. pants, 53. pants.
- ³⁷ Briseles I Regulas 34.–35. pants.
- ³⁸ Civilprocesa likuma 637. panta otrā daļa.
- ³⁹ Piemēram, sk. Briseles IIbis Regulas 59. panta 1. punktu.
- ⁴⁰ Līgums par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām starp Latvijas Republiku, Igaunijas Republiku un Lietuvas Republiku. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 259/261, 2000, 14. jūlijs.
- ⁴¹ Līgums starp Latvijas Republiku un Polijas Republiku par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes, darba un krimināllietās. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 19, 1995, 7. februāris.
- ⁴² Piemēram, EST 1980. gada 16. decembra sprieduma lietā 814/79 *Netherlands State v Reinhold Rüffer*, ECR, p. 03807, 7., 12. p.; EST 1993. gada 21. aprīļa spriedums lietā C-172/91 *Volker Sonntag v Hans Waidmann, Elisabeth Waidmann and Stefan Waidmann*, ECR, p. I-01963, 18.–19. p.
- ⁴³ EST 1988. gada 8. marta spriedums lietā 9/87 *SPRL Arcado v SA Haviland*, ECR, p. 1539, 11. p.; EST 1992. gada 17. jūnija spriedums lietā C-26/91 *Jakob Handte & Co. GmbH v Traitements Mécano-chimiques des Surfaces SA*, ECR, p. I-3967, 10. p.
- ⁴⁴ EST 2009. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-523/07 A., ECR, p. I-02805, 34–35. p.
- ⁴⁵ I. Kucinas personīga saruna ar Latvijas Universitātes profesoru *Dr. habil. iur. J. Bojāru*, 2011.
- ⁴⁶ *Rudevska, B.* Starptautisko privāttiesību attīstības nepieciešamība Latvijā. *Jurista Vārds*, Nr. 27, 2005, 26. jūlijs.
- ⁴⁷ *Kačevska, I.* Nedēļas jurists. *Jurista Vārds*, Nr. 45, 2010, 9. novembris.
- ⁴⁸ *Kolomijceva, J.* Ārvalsts likuma piemērošana civilprocesā. *Jurista Vārds*, Nr. 51, 2010, 21. decembris.
- ⁴⁹ Roma II Regulas 1. panta 2. punkta „g” apakšpunkts.
- ⁵⁰ Ministru kabineta 2010. gada 14. aprīļa rīkojums Nr. 209 „Par aktualitāti zaudējušajiem attīstības plānošanas dokumentiem un Ministru kabineta rīkojumiem”. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 61, 2010, 16. aprīlis.
- ⁵¹ Ministru kabineta 2006. gada 3. novembra rīkojums Nr. 859 „Par Konceptiju par starptautisko privāttiesību nacionālo regulējumu”. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 177, 2006, 7. novembris.

Summary

The aim of the article is to draw attention to the fields which are influenced by the body of EU law on private international law, to the coloration between it and Latvian national regulation and what should be done in Latvia in order to improve basis and doctrine of private international law, as Latvian national private international law is and was rather weak.